

TÜRKİYE SİGORTA PAZARININ GELİŞİMİNDEKİ ANA UNSURLARIN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Yrd. Doç. Dr. H. Yelda ŞENER

Doç. Dr. Sema BEHDİOĞLU

Dumlupınar Üniversitesi, SBMYO

Dumlupınar Üniversitesi, İİBF Ekonometri Bölümü

yeldasener@gmail.com

sema.behdioglu@dpu.edu.tr

Özet

Sigortacılık sektörü, mikro açıdan girişimcinin yatırımlarını doğru değerlendirebilmesi, kredi olanaklarını artırması bakımından önemlidir. Makro açıdan ise ekonomi için önemli bir tasarruf kaynağı, sosyo-ekonomik kayıpları önleyici, sosyal refah düzeyini yükseltici, uluslar arası ekonomik ilişkileri geliştirici, devlet için güçlü bir vergi kaynağı olmasından dolayı geliştirilmesi gereken bir sektördür. Sigortacılık sektörünün gelişimi için ülke ekonomik istikrarının geliştirilmesi ve sürdürülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ülkenin enflasyon oranı sigorta prim üretiminin gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir. Ayrıca ülke nüfusundaki değişim, sigortalanma ihtiyacını artırıcı bir unsur olarak değerlendirilebilmektedir. Sigorta sektörünün temsilcileri olarak düşünülen sigorta şirketlerinin nicelik bakımından durumu da sigorta prim üretimini etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 1990 ve 2010 yılları arasındaki enflasyon oranları, nüfus miktarları ve sigorta şirket sayılarındaki değişimlerin sigorta toplam prim üretimindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla bu dönem aralığındaki ikincil el verilerden yararlanılarak bu unsurların sigorta toplam prim üretimi üzerindeki etkisi sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Nüfus, Sigorta Şirketi, Primi Üretimi

THE RESEARCH TO DETERMINE OF THE MAIN ELEMENTS IN THE DEVELOPMENT OF TURKISH INSURANCE MARKET

Abstract

In the micro perspective, insurance sector has a significant importance for the entrepreneurs by means of evaluating their investments accurately and increasing credit opportunities. Regarding macro perspective this sector must be improved as it presents a considerable source of savings for the economy also it prevents socio-economic losses, raises social welfare, develops international economic relations and provides a strong tax source. In order to improve the insurance sector a sustainable development of economic stability is required. In this context, the inflation rate of the country has a strong influence on the development of insurance premium production. In addition,

the changes in the numbers of population of the country can be considered as a factor which increases the need of insurance. Insurance premium production is also effected by the quantitative situation of the insurance companies which are thought to be representatives of the sector. The main purpose of this study is to determine the impacts of changes in inflation rates, population and number of insurance companies over total insurance premium production in Turkey between 1990 and 2010. For this purpose second hand data of this period is used in order to present the effect of these factors over total insurance premium production.

Keyword: Inflation, Population, Insurance Companies, Premiums production.

1. Sigorta ve Sigortanın Önemi

Sigorta; yasalar, yönetmelikler, örf ve âdetler çerçevesinde insanların risk faktörlerinin yaratabileceği zararlarla başa çıkmalarına yardımcı olan ve bu yardımı sistematik bir şekilde sürdürüp yönlendiren bir sistem olarak tanımlanabilir (Sigorta Tanımları, 2000:19). Ülkelerin gelişmiş göstergelerinden biri olan sigortacılık sektörü, uluslararası birlikteliklerin ve rekabetin yaşandığı sektörlerden biri haline gelmektedir. Buradaki amaç, insanların yararına olabilecek bir sistemin oluşturulmasıdır. Sigorta, taşıdığı özellikler itibariyle insanlara, işletmelere, ekonomik ve sosyal gelişmeye değer katmaktadır.

Sigorta önemli bir tasarruf kaynağı ve ekonomik kayıpların önleyicisidir. Çünkü sigorta, öncelikle hasarın önlenmesine yönelik tedbirler aldırarak sonrasında işletmeler iflas ederse ya da insanlar çalışamaz duruma gelirse bu tür risklere karşı işletmeleri ve insanları korumaktadır. Sigorta tasarrufları, iç ve dış tasarruf açısından büyüklük ve yaygın olabilme özellikleri ile reel gelirin artmasını ve böylelikle refah düzeyinin yükselmesini sağlamaktadır (Duman, 1990: 17-20). Sigorta, vergi kaynağıdır. Sigorta şirketleri, doğrudan satış yöntemi ve aracılara kullanarak büyük miktarlarda tasarrufları toplamakta ve böylelikle bir tür vergi toplayıcılığı fonksiyonunu yerine getirmektedir (Deschamps, 1970: 16-17'den aktaran Memiş, 1999: 8). Sigorta, sigortalıya sağladığı teminatların yanında aynı zamanda ekonomiye fon yaratmaktadır. Sigorta primlerinin tahsilatı ile sağlanan fonlar, sermaye piyasasına yönlendirilerek ekonomiye katkıda bulunmaktadır (Targan, 1994: 67). Ayrıca sigorta, uluslararası ekonomik ilişkileri ve ticareti genişletici bir etkidir.

Sigortacılık sektöründe artan rekabet ve yenilikler, ulusal pazarlardaki sigorta şirketlerinin uluslararası rekabet gücünün gelişmesine katkı sağlamaktadır (Skipper, 2001: 10-12). Sigorta, dünya ekonomisi içinde ekonomik ve ekonomik olmayan faaliyetleri sigortalayarak, geliştirmeye yönelik esaslı bir rol oynamaktadır. Sigorta olmadan ulusal ve uluslararası işlerin yürütülmesi mümkün olmamaktadır (Zevnik, 2004: 3).

2. Dünya Sigortacılık Sektörü

Dünya sigortacılık sektörüne ilişkin Swiss Re'nin 2011 verileri incelendiğinde Kuzey Amerika Kıtası'nda Amerika Birleşik Devletleri'nin 1.204.677 milyon \$ sigorta toplam prim üretimiyle dünya sigortacılık pazarından %26.22 oranında pay alarak en büyük sigorta prim üreticisi konumunda olduğu tespit edilmektedir.

Avrupa Kıtası'nda bulunan tüm ülkelerin 2011 yılında ürettiği toplam prim üretimi, 1.650.866 milyon \$ olarak gerçekleşmiş ve sigortacılık pazarından aldıkları pay, %35.93 oranındadır. Avrupa Kıtası'nda toplam prim üretimi açısından ilk üç sırada, Birleşik Krallık, Fransa ve Almanya bulunmaktadır.

Asya Kıtası'nın 2011 sigorta toplam prim üretimi ise 1.298.139 milyon \$ olarak belirlenmekte ve dünya sigortacılık sektörü pazarından %28.24'lük pay aldığı görülmektedir. Asya Kıtası'nda toplam prim üretiminin en yoğun üretildiği ülkeler, Japonya, Çin ve Güney Kore'dir.

Latin Amerika Kıtası ise 154.275 milyon \$ ve %3.36'lık pazar payına sahiptir. Latin Amerika'da sigorta toplam prim üretimine en büyük katkıyı Brezilya, Meksika ve Arjantin sağlamaktadır.

Diğer taraftan Afrika Kıtası, 68.080 milyon \$ sigorta toplam prim üretimi ve %1.48'lik pazar payına sahiptir ve sigorta toplam prim üretimlerinin büyük bir kısmı Güney Afrika tarafından gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan Okyanusya Kıtası, 99.438 milyon \$ sigorta toplam prim üretimi ve %2.16'lık pazar payına sahiptir. Bu kıtada Avustralya ve Yeni Zelanda pazar payını sağlamada etkin olan iki ülkedir (Sigma Re 3/2012:33).

Tablo 1. Seçilen Avrupa Ülkelerinin 2011 Sigorta Toplam Prim Üretimleri ve Dünya Sigortacılık Pazarından Aldıkları Paylar

ÜLKELER	2011 TOPLAM PRİM ÜRETİMİ (milyon \$)	2011 DÜNYA PAZAR PAYI (%)
Birleşik Krallık	319.553	6.95
Fransa	273.112	5.94
Almanya	245.162	5.34
İtalya	160.514	3.49
Hollanda	110.931	2.41
İspanya	79.987	1.74
İsviçre	63.576	1.38
Rusya	43.257	0.94
Belçika	41.087	0.89
Danimarka	32.691	0.71
Avustralya	23.051	0.50
Norveç	22.638	0.49
Polonya	19.107	0.42
Portekiz	16.313	0.36
Türkiye	10.051	0.22
Çek Cumhuriyeti	8.764	0.19
Yunanistan	6.879	0.15
Macaristan	3.964	0.09
Ukrayna	3.084	0.07
Slovenya	3.008	0.07
Romanya	2.607	0.06
Malta	2.194	0.05
Kıbrıs	1.167	0.03
Bulgaristan	1.131	0.02

Kaynak: (Sigma Re 3/2012:26)

Yukarıda yer alan Tablo 1’de Avrupa Kıtası’ndan seçilen bazı ülkelerin 2011 yılına ait sigorta toplam prim üretimleri ve dünya sigortacılık sektöründen aldıkları pazar payları gösterilmektedir.

Bu kıyaslama ile Türkiye'nin sigorta toplam prim üretiminde birçok gelişmiş Avrupa ülkesinin çok gerisinde yer aldığı görülmektedir.

3. Sigortacılık Sektörünün Gelişiminde Etkili Olan Faktörler

Sigortacılık sektörünün gelişiminde birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında enflasyon oranı, sigorta şirket sayısı ve nüfus miktarındaki değişimler önemli etkiye sahiptir.

Yüksek enflasyon oranı, ekonomik yapıya büyük yükler getirmekte ve toplumda sosyal sorunların artmasına neden olmaktadır. Ekonomide ve sigortacılık sektöründe kabul edilebilir bir düzeyde olduğu takdirde enflasyon kontrol altına alınabilmekte ancak yüksek enflasyon ekonomik gelişmeye ve sektörlere olumsuz etkiler bırakmaktadır. Çünkü paranın değerinin düşeceği yönünde bir algı oluşmuş ise poliçe sahipleri sabit primli sigorta ürününü satın almamaktadır. Bundan dolayı enflasyonun yüksek olduğu ülkelerde sigortacılığın gelişimi de yavaş olacaktır. Enflasyon, çeşitli uzun dönemli parasal ilişkilerin işleyişini bozan bir etkidir. Genellikle kredi verenler ve tasarruf sahipleri enflasyon nedeniyle kayba uğramakta ve uzun vadeli parasal ilişkilerden biri olan hayat sigorta poliçesinde ilişkinin poliçe sahibi aleyhine bir yön izlemesine neden olmaktadır (Uslu, Reasürör Dergisi, Sayı:32). Enflasyon, sigortalanma oranını azalttığından dolayı enflasyonun düşürülmesine yönelik tedbirler alınmalıdır (Median, 1982: 390-391). Türkiye'de sigortacılık sektörü 2001 krizinin ardından büyüme kaydetmiştir. Ancak küresel mali kriz ve bu krizin ekonomik yapıya etkisiyle sektörün büyümesi 2008 yılında daralmış ve enflasyon oranının altında kalmıştır (Reasürör, Temmuz 2010).

1990 yılında alınmış olan ekonomik liberalleşme kararına bağlı olarak ülkemizde serbest tarife sistemine geçilmiş ve III. 5 Yıllık Kalkınma Planı kapsamında olan sigorta şirketlerinin kurulmasına müsaade edilmeyeceği hükmü VI. 5 Yıllık Kalkınma Planı'na girmediğinden sigorta şirketlerinin sermaye artırılması şartıyla kurulmasına izin verilmiştir. Bu gelişme sonucunda yeni kurulan sigorta şirketi sayısı artmıştır. Bu durum şirketleri, mevcut pazardan daha büyük pay alma yerine mevcut pazarı büyütürken şirket başına düşen payın artırılması yönünde stratejiler belirlemeye ve izlemeye zorlamıştır (İAV, 1994). Avrupa pazarında serbestleşme ve de-regülasyonlar sonrası oluşan birleşme ve devralma şirket sayılarının düşmesine neden olmuştur. Ancak CEA'ya tam üye olan 32 ülkede 2009 tarihinde 4.900 civarında olan şirket sayısı 2010 tarihinde 5.350'ye çıkmıştır. Bu çıkış, Birleşik Krallık'ta görülen şirket sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. En fazla sigorta şirketi sayısına sahip olan ikinci Avrupa ülkesi Almanya, üçüncü ise Fransa'dır. Merkez ve Doğu Avrupa ülkelerinde ise sigorta şirketi sayısının arttığı ya da sabit kaldığı görülmektedir (TSRŞB, 2012)

Diğer taraftan nüfusun çoğalması, özellikle hayat sigortası prim üretimi için önemlidir (Median, 1982: 390-391). Ülkemizde kişi başına düşen direkt prim üretiminin son yıllarda artmasının temel nedenlerinden biri, ülkemizin genç nüfus yapısına sahip olmasıdır (Köse, Akpınar ve Demirbilek, 2009).

4. Araştırma

4.1. Araştırmanın Amacı

Sigortacılık sektörü, ülkenin ekonomik ve sosyal gelişimi için büyük bir güç kaynağıdır. Ülkemizde ekonomi sektörü içerisinde aldığı pay açısından değerlendirildiğinde sigortacılık sektörünün gelişemediği görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde ise büyük pazar payına sahip olan sigortacılık sektörünün gelişiminde birçok etken söz konusudur. Bu araştırmanın amacı, ülkemizde sigortacılık sektörünün gelişimine etki eden faktörlerden enflasyon oranları, sigorta şirket sayısı ve nüfusun sigorta toplam prim üretimi üzerindeki etkisini yirmi yıllık süreç içerisinde ortaya koyabilmektir.

4.2. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi, gelişmiş ülkelerde büyük pazar payına sahip olan sigortacılık sektörünün ülkemizde de gelişimini sağlayabilmek açısından etkili olan faktörleri analiz etmesinden kaynaklanmaktadır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın Hipotezleri

Teorik alt yapıya bağlı olarak oluşturulan hipotezler şu şekildedir:

H₁: Sigorta şirketi sayısındaki değişimler, sigorta toplam prim üretimi üzerinde etkilidir.

H₂: Nüfus miktarındaki değişimler, sigorta toplam prim üretimi üzerinde etkilidir.

H₃: Enflasyon oranındaki (TÜFE) değişimler, sigorta toplam prim üretimi üzerinde etkilidir.

4.4 Veri Toplama Yöntemi

Araştırma kapsamında kullanılan verilere, 1990- 2010 yılı arasındaki döneme ilişkin sonuçları yansıtan ikincil kaynaklardan ulaşılmıştır. Sigorta toplam prim üretimine ilişkin veriler, Swiss Re Sigma yayınlarından, enflasyon rakamları, www.sde.org.tr/haberler/1396/turkiye.ekonomi'den elde edilmiştir. 2002 ve 2010 arasındaki sigorta şirket sayısı TÜİK'nın girişim büyüklük grubuna göre

sigorta şirketlerinde istihdam ve temel göstergeler verilerinden, 2001 yılı sigorta şirket sayısı ise, Türkiye Kalkınma Bankası Sigorta Sektörü ve Türkiye’de Sigorta Sektörünün Fon Yaratma Kapasitesi SA-02-5-17, Kasım 2002, Ankara raporundan alınmıştır. Nüfusa ilişkin veriler, TÜİK - Yıl Ortası Nüfus verilerinden elde edilmiştir. Yıl ortası nüfuslar, 2008 adrese dayalı nüfus kayıt sistemine ve nüfus ve sağlık araştırmalarına dayalı tahmin ve projeksiyonlardır. Nüfus projeksiyonları, 2008 Türkiye nüfus ve sağlık araştırması kesin sonuçlarına göre revize edilmiş halidir.

4.5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde öncelikle değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon analizi yardımıyla belirlenmiştir. Daha sonra enflasyon (TÜFE) oranında, sigorta şirketi sayısında ve nüfus miktarındaki değişimlerin sigorta toplam prim üretimi üzerinde yaptığı etki, çoklu regresyon modeli kurularak analiz edilmiştir.

4.6. Araştırma Bulguları

Araştırma bulguları kısmında enflasyon oranı (TÜFE), sigorta şirket sayısı ve nüfus miktarlarının 1990-2010 yılları arasındaki değerleri kullanılarak yapılan korelasyon ve regresyon analizine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Sigorta Toplam Prim Üretimi İle Enflasyon, Sigorta Şirket Sayısı ve Nüfus Arasındaki İlişkileri Belirlemeye Yönelik Yapılan Korelasyon Analizi Bulguları

Tablo 2. Sigorta Toplam Prim Üretimi İle Enflasyon, Sigorta Şirket Sayısı ve Nüfus Arasındaki İlişkiler * (p<0,05) ** (p<0,01)

	Sigorta Toplam Prim Üretimi	Sigorta Şirketi Sayısı	Nüfus	Enflasyon
Sigorta Toplam Prim Üretimi	1	-0,144**	0,912**	-0,839**
Sigorta Şirketi Sayısı	-0,144**	1	0,108**	0,331**
Nüfus	0,912	0,108	1	-0,842**
Enflasyon	-0,839**	0,331**	-0,842**	1

Tablo 1’de, sigorta toplam prim üretimi ile sigorta şirket sayısı, nüfus ve enflasyon arasındaki ilişkiler değerlendirildiğinde, pozitif yönde çok yüksek derecede anlamlı ilişkinin “nüfus” ve “sigorta toplam prim üretimi” değişkenleri arasında ($r=0,912$; $p<0,01$) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, “enflasyon” ile “sigorta şirketi sayısı” arasında $r=0,331$ zayıf düzeyde, “nüfus” ile “sigorta şirketi sayısı” arasında $r=0,108$ korelasyon katsayısı ile temsil edilen çok zayıf düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu ($p<0,01$) saptanmıştır. Diğer taraftan, “nüfus” ile “enflasyon” değişkenleri arasında ($r= -0,842$; $p<0,01$), “enflasyon” ile “sigorta toplam prim üretimi” arasında $r= -0,839$ yüksek düzeyde, “sigorta şirketi sayısı” ile “sigorta toplam prim üretimi” arasında $r= -0,144$ korelasyon katsayısı ile temsil edilen çok zayıf düzeyde negatif yönde bir ilişki olduğu ($p<0,01$) saptanmıştır.

4.7. Sigorta Toplam Prim Üretimine İlişkin Regresyon Analizi

Tablo 3. Sigorta Toplam Prim Üretimine İlişkin Regresyon Analizi Tablosu

Model	R	R ²	S.H.	F	P
	0,949	0,901	987,732	51,771	0,000

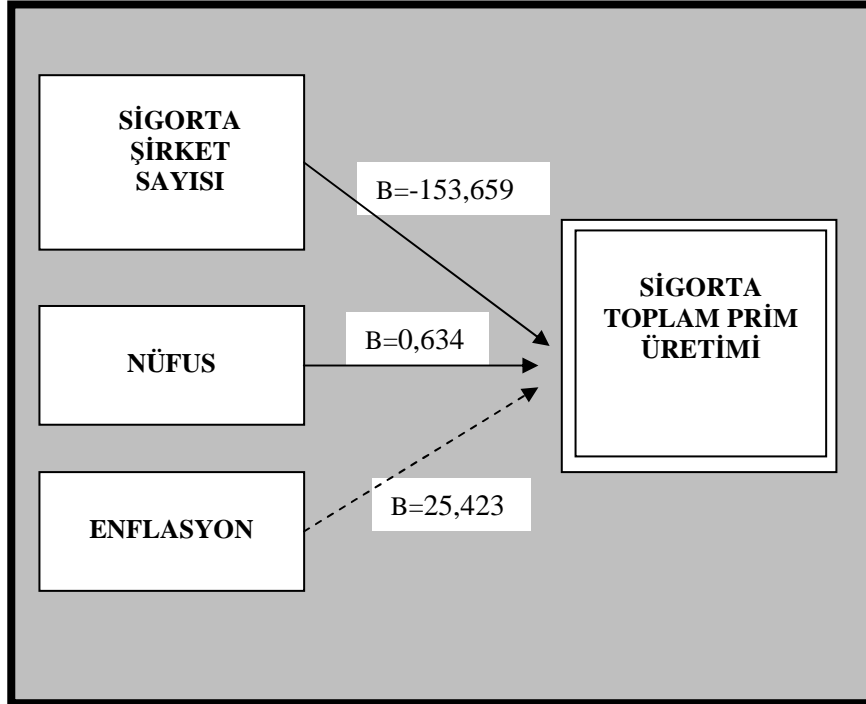
	Sigorta Toplam Prim Üretimi	Sigorta Şirketi Sayısı	Nüfus	Enflasyon
Sigorta Toplam Prim Üretimi	1	-0.144**	0,912**	-0,839**
Sigorta Şirketi Sayısı	-0.144**	1	0,108**	0,331**
Nüfus	0,912	0,108	1	-0,842**
Enflasyon	-0,839**	0,331**	-0,842**	1

	B	S.H.	Beta	t	P
Sabit Katsayı	-29522,7	6288,494		-4,695	0,000
Sigorta Şirketi Sayısı	-153,659	51,433	-0,372	-2,988	0,008
Nüfus	0,634	0,115	1,202	5,518	0,000
Enflasyon Oranı (TÜFE)	25,423	19,707	0,296	1,290	0,214

Sigorta Toplam Prim Üretimi = -29522,7 - 153,659 X₁ (Sigorta Şirket Sayısı) + 0,634 X₂ (Nüfus) + 25,423 (Enflasyon Oranı)

Tablo 3'teki sonuçlara göre sigorta toplam prim üretimi ile sigorta şirket sayısı ve nüfus arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$). Diğer taraftan, enflasyon oranının sigorta toplam prim üretimi üzerindeki etkisi istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$). Değişkenler arasında yüksek derecede bir ilişki vardır ($R = 0.949$). Belirlilik katsayısı $R^2 = 0.901$ olarak bulunmuş olup, sigorta toplam prim üretiminin %90.1'nin sigorta şirket sayısı, nüfus ve enflasyon miktarlarındaki değişimlere bağlı olduğu söylenebilir. Bu sonuca ilişkin geliştirilen model, Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1. Sigorta Toplam Prim Üretimine İlişkin Geliştirilen Model

Bu regresyon analizinde sigorta toplam prim üretimi üzerinde sigorta şirket sayısının - 153,659, nüfusun 0,634, enflasyonun ise 25,423 değerinde etkisi vardır. Bu sonuca dayanarak, H_1 ve H_2 hipotezleri kabul edilirken H_3 hipotezi reddedilmektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Sigortacılık sektörü, ülkemizin ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimi için büyük bir güç kaynağıdır. 1990 yılından itibaren VI. 5 Yıllık Kalkınma Planı ile sigorta şirketlerinin açılması yönündeki serbestliğin etkisiyle sigorta şirket sayısında artış gözlemlenmektedir. Sigorta şirket sayısındaki bu artış 2001 krizine kadar devam etmiştir. Kriz ardından mali bakımdan güçsüz olan şirketler faaliyetlerine son vermiş, birleşme ya da devralma yoluyla sigorta şirket sayısında azalma gerçekleşmiştir. 2000 yılında 68 olan sigorta şirketi sayısı 2001 yılında 61'e düşmüş, 2006 yılında 47'ye inmiş daha sonra 2007'den itibaren tekrar yükselişe geçmiş ve 2010 yılında 58 şirkete ulaşmıştır.

2001 krizi sonucu sigorta şirket sayısında azalmayla birlikte sigorta toplam prim üretiminde de azalış görülmektedir. 2000 yılındaki 68 sigorta şirketinin 2001 yılında 61'e düşmesine paralel olarak prim üretimi incelendiğinde de ciddi bir prim kaybı yaşandığı görülmektedir. 2000 yılında 2.839 milyon \$ olan toplam prim üretimi 2001 yılında 2.034 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılında daha düşük seviyede azalış gösteren sigorta şirket sayısı 57 olarak tespit edilirken birleşme veya devralmalarla güçlenen sigorta şirketleri prim oranlarındaki düşmeyi toparlayarak 2002'de 2.403 milyon \$ prim üretimi sağlamış, daha sonraki yıllarda da prim üretiminin artmasına hizmet etmiştir. 2007 yılında yürürlüğe giren Sigortacılık Yasası'yla da sigorta şirketlerinin mali yapılarını güçlendirici düzenlemelerle sektör paydaşları için sektörün nüfuzu yükseltilerek toplam prim üretimlerinin artırımına destek olunmuştur.

1990-2010 yılları arasındaki nüfus miktarları incelendiğinde nüfusun sürekli arttığı görülmektedir. Yapılan korelasyon analizi incelendiğinde en yüksek pozitif yönlü ilişki, sigorta toplam prim üretimi ile nüfus arasında tespit edilmektedir. Nüfus miktarında artış gözlenmesine rağmen toplumumuzda sigorta konusundaki bilinçsizlik, sigorta toplam prim üretiminin beklenildiği kadar gelişme göstermemesinin en önemli sebeplerinden biridir. Sigorta şirketlerinin sigortacılık sektörün diğer paydaşları ile birlikte halkı, sigortanın faydaları ve gerekliliği konusunda eğitmesi gerekmektedir.

Ayrıca ülkemizdeki genç nüfusun yoğunluğu fazladır. Bu topluluk, eğitimini ve gelir düzeyini sürekli artırma çabasıdadır. Nüfusun bu özellikleri, sigortacılık sektörünün gelişimi ve toplam

prim üretimi artışı açısından Türkiye'nin yatırımcılar gözünde büyük bir potansiyel güç olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Korelasyon analizinde sigorta toplam prim üretimi ile enflasyon arasında yüksek düzeyde ters yönlü bir ilişki tespit edilmektedir. 1990-2010 yılları arasında enflasyon rakamları incelendiğinde özellikle 1994 yılında yaşanan krizle birlikte üç haneli enflasyon oranı tırmanışı ardından düşme eğilimi gösterdiği 2010 yılında ise 6.40 oranında gerçekleştiği görülmektedir. Özellikle 2001 krizinin atlatılmasıyla enflasyon oranlarındaki düşüş hızlanmıştır. Bu gelişme, sigorta toplam prim üretimine destekleyici bir unsur olarak değerlendirilebilmektedir.

Regresyon analizi denklemi değerlendirildiğinde, sigorta şirket sayısı ile nüfus miktarındaki artışın ve enflasyondaki düşüşün sigorta toplam prim üretimi üzerinde etkili olduğunu desteklemektedir.

2012 yılı değerlerine bakıldığında 62 sigorta şirketinin sigortacılık sektöründe faaliyet gösterdiği, nüfusun 84.247 milyona ulaştığı, enflasyon oranında 6.16 oranında gerçekleştiği görülmektedir. Regresyon denklemine bu veriler tabi tutulduğunda bu üç unsurun sigorta toplam prim üretimi üzerinde etkili olduğu ve artmasını sağladığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Duman, Ş., (1990). *Türk Sigorta Sektöründe Boş Kapasiteler ve Ekonomik Kayıplar*, Bilaraş, İstanbul.
- İktisadi Araştırmalar Vakfı, (1994). *Türk Sigortacılığında Yeni Gelişmeler*, İstanbul, 23.
- Köse A., Akpınar Ö., Demirbilek İ., (2009). Türk Sigorta Sektöründe Prim Üretimi İle Ekonomik Büyüme Arasındaki Eşbütünleşme İlişkisi 1981-2008. *Sigorta Araştırma Dergisi*, 6, 8.
- Median, A., (1982). Marketing Strategies, Organisation and Performance Control in Insurance. *The Journal of Risk and Insurance*, 49(3), 388-395.
- Memiş, T., (1999). Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Sigorta Aracıları. *Reasürör Dergisi*, Milli Reasürans T.A.Ş., 34, 7-8.
- Pamukçu B., (2010). Küresel Finansal Krizin Sigorta Sektörüne Yansımaları, *Reasürör Dergisi*, 4-5.
- Sigma Re 3/2012:26.
- Skipper, Jr. & Harold, D., (2001). *Insurance In The General Agreement On Trade In Services*, American Enterprise Institute for Public Policy Research.

TSRŞB Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Birimi, (2012). *2010 Yılında Rakamlarla Avrupa Sigorta Piyasası*, s.22.

TUİK - Yıl Ortası Nüfus-2010.

Türkiye Kalkınma Bankası, (2002). *Sigorta Sektörü ve Türkiye’de Sigorta Sektörünün Fon Yaratma Kapasitesi*, Ankara.

Uslu N., Yüksek Enflasyonlu Ülkelerde Özel Hayat Sigortacılığının Durumu ve Geleceği, *Reasürör Dergisi*, 32, 18-24.

Sigorta Tanımları, (2000). *Birlik’ten Dergisi*, 1,1,19.

Ünal, T., (1994), *Sigorta Sektörünün Ekonomik İşlevi ve Fon Yaratma Kapasitesi*, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul

Zevnik, R., (2004). *Complete Book of Insurance: Understand the Coverage You Really Need*, Sphinx Publishing on Imprint of Sourcebooks.

www.sde.org.tr/haberler/1396/turkiye.ekonomi